

Philipsburg, 6 juni 2025
BF454/06/2025/RVRHSXM

Aan de Raad van ministers van het Koninkrijk
d.t.k.v. het secretariaat van de rijksministerraad
p/a Kabinet van de Minister-President
Binnenhof 20,
2513 AA Den Haag

Onderwerp: Mededeling ex artikel 32 Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving over de Point Blanche gevangenis en huis van bewaring te Sint Maarten

Geachte ministers van het Koninkrijk,

Mededeling Raad

De Raad voor de rechtshandhaving (Raad) richt zich tot u naar aanleiding van de onhoudbare situatie met betrekking tot de Point Blanche gevangenis en huis van bewaring op Sint Maarten (gevangenis). De gevangenis op Sint Maarten verkeert feitelijk al jarenlang in een uiterst kwetsbare en risicovolle toestand. Er is sprake van opnieuw een ernstige crisissituatie, ditmaal volgend op calamiteiten binnen de muren van de gevangenis. Op 14 mei j.l. was er sprake van een spontane opstand en een brand, een levensbedreigende situatie waarbij het risico op dodelijke slachtoffers onder personeel, gedetineerden en bezoekers reëel was. De dreiging en kans op herhaling is onverminderd aanwezig, resulterende in aanhoudend levensgevaarlijke omstandigheden voor zowel het personeel, gedetineerden en bezoekers.

De Raad ziet het ontstaan en het verloop van deze levensgevaarlijke situatie(s) mede als een gevolg van jarenlange, structurele nalatigheid en het stelselmatig niet opvolgen van de aanbevelingen van de Raad.¹ De Raad ziet zich daarom genoodzaakt om op basis van artikel 32 Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving (Rijkswet Raad) mededeling te doen aan de Staten van Sint Maarten en aan de Raad van ministers van het Koninkrijk. Door gebruik te maken van de opschalingsmogelijkheid uit de Rijkswet doet de Raad met klem een oproep aan de Staten van Sint Maarten en de Raad van ministers van het Koninkrijk om het ertoe te leiden dat er op de kortst mogelijk termijn een werkbare aanpak en oplossing komt, waarmee de veiligheid en de mensenrechten van eenieder in de huidige gevangenis gewaarborgd (kunnen) worden. Zonder directe aanpak blijft verdere escalatie met mogelijk fatale gevolgen een imminent risico.

¹ Of het geval zich voordoet dat de minister stelselmatig nalaat om gevolg te geven aan de aanbevelingen wordt door de Raad beslist op basis van tenminste twee vervolgonderzoeken naar aanleiding van een vastgesteld inspectierapport.

Onvoldoende waarborgen en schending rechten

Naar aanleiding van de reeds jarenlange bestaande situatie en de daarin geconstateerde serieuze knelpunten op het niveau van onder meer het beheer, het management, het personeel, het materieel en de financiën heeft de Raad bij herhaling meerdere structurele aanbevelingen gedaan. Daaronder vallen ook de door de Raad gemonitorde opvolging van de aanbevelingen van het *European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CPT). Opvolging daarvan is nagenoeg uitgebleven. Voorzover er maatregelen zijn genomen, hebben die tot op heden aantoonbaar onvoldoende waarborgen geboden voor de (fysieke) veiligheid van personeel, gedetineerden en bezoekers.

De Raad stelt aldus vast dat de situatie in de gevangenis al jarenlang leidt tot een continue schending van fundamentele (mensen)rechten en een ernstige ondermijning van veiligheid van zowel het personeel als gedetineerden. De Raad wees er meerdere malen op dat niet alleen het Land Sint Maarten, maar de landen van het Koninkrijk tezamen de verantwoordelijkheid dragen om te voldoen aan de (inter-)nationaal gestelde wet- en regelgeving en (CPT) normen. Ondanks heldere normen en uitgesproken committering binnen het Koninkrijk, is structurele naleving en borging daarvan in meerdere opzichten ver ondermaats. De gerechtvaardigde conclusie is daarom dat de landen binnen het Koninkrijk tekortschieten in het nemen van hun verantwoordelijkheid daarin. Het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden biedt voldoende ruimte om op basis van die verantwoordelijkheid gepaste maatregelen te treffen om naleving te borgen.

Toezichtstaak

De Raad is verantwoordelijk voor onder meer de algehele inspectie van de instanties en instellingen die gevangenisstraffen en maatregelen voor het beperken of ontnemen van de vrijheid uitvoeren (artikel 3 van de Rijkswet Raad). De Raad verrichtte in dat kader in de periode van 2013 tot en met 2022 negen (vervolg)onderzoeken in de gevangenis en bood telkens zijn rapporten met aanbevelingen aan aan de minister van Justitie. De wettelijke systematiek gebiedt de minister om vervolgens het (vervolg)inspectierapport en diens reactie daarop binnen zes weken aan het parlement van Sint Maarten te zenden. De Raad heeft de Staten er bij herhaling op gewezen dat die wettelijke verplichting al jaren niet of nauwelijks wordt nagekomen. Laatstelijk heeft de Raad ook daarop gewezen in de ook rechtstreeks aan de Staten aangeboden Staat van de rechtshandhaving 2024 alsmede in de Staat over de jaren 2014-2023 (art. 33 Rijkswet Raad).

(Vervolg)inspecties en monitoring

In de (vervolg)inspecties over de gevangenis staan de thema's (maatschappij)beveiliging, (interne) veiligheid, rechtspositie, omgang met gedetineerden, maatschappelijke reïntegratie en de onderlinge regelingen detentie centraal. Daarnaast beoordeelt de Raad de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen van zowel de Raad als het CPT (zie bijlage 1). Voorts vraagt de Raad

jaarlijks in zijn Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten en in zijn gesprekken binnen en buiten de justitiële keten en daaraan gerelateerde persberichtencontinue aandacht voor de serieuze problematiek en knelpunten in de gevangenis. Steeds weer is de Raad genoodzaakt geweest te concluderen dat er op verschillende thema's structurele knelpunten zijn. Deze zijn bovendien vaak onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben daarmee in samenhang een nog grotere negatieve uitwerking op alle relevante facetten van en rondom de gevangenis. Primair op het gebied van veiligheid in en rondom de gevangenis - een kernaspect van het detentiewezen - zijn de negatieve en gevaarzettende effecten onmiskenbaar aanwezig.

Door de jaren heen trok de Raad steeds steviger conclusies op basis van zijn bevindingen en de verergering van de situatie. In 2018 wees de Raad er op dat de gevangenis in de toenmalige staat zowel qua humane detentie als qua werkplek volstrekt ongeschikt was. De gevangenis vekeerde toen al in een deplorabele en alarmerende toestand. Uit de verschillende vervolgspecties bleek steeds weer dat er weinig tot geen opvolging en uitvoering was gegeven aan de aanbevelingen van de Raad of het CPT. De Raad constateerde zelfs een verslechtering van de situatie en ging daardoor in de jaren daarna tot op heden over op intensieve(re) monitoring van de (opvolging van de aanbevelingen van de) gevangenis. De afgelopen jaren voerde de Raad in dat kader periodieke gesprekken met de minister van Justitie, vertegenwoordigers van het ministerie van Justitie, de waarnemend gevangenisdirecteur, het Openbaar Ministerie, de Commissie van Toezicht, de Voortgangscommissie Sint Maarten, vertegenwoordigers van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Gouverneur van Sint Maarten. Voorts heeft de Raad in zijn laatste jaarlijkse gespreksronde gesproken met de premier van Sint Maarten, de voorzitter van de Staten van Sint Maarten en de voorzitter van het Justitieel Comité van het Parlement van Sint Maarten, de minister van Financiën, de minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport, de minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid, de Ombudsman en de Integriteitskamer. Voorts bracht de Raad verschillende bezoeken aan de gevangenis, laatstelijk op 3 juni 2025 waarbij de Raad door de directeur en de technische bijstanders werd ingelicht over de stand van zaken. De Raad constateert - met waardering voor de direct betrokkenen - dat met alle macht getracht wordt om de huidige crisis het hoofd te bieden. Tegelijkertijd constateert de Raad daarbij dat structurele knelpunten ook in deze crisissituatie negatief blijven doorwerken. Dit beperkt ook mogelijkheden om daarna zo spoedig mogelijk toe te werken naar een bestendige en veilige situatie.

Nieuwe gevangenis

Zoals aangegeven heeft de Raad vanaf 2016 aangedrongen op het aanpakken van de ernstige tekortkomingen rondom de gevangenis. Vanaf 2021 kreeg dit meer concreet gestalte in het landspakket Sint Maarten door een gezamenlijke focus van Nederland en Sint Maarten ter verbetering van de detentieomstandigheden en de benodigde financiering daarvoor. De landen worden sindsdien bijgestaan door de *United Nations Office for Project Services* (UNOPS) om te komen tot de bouw en inrichting van een nieuwe gevangenis. De Raad merkt op dat deze samenwerking heeft geleid tot goede en concrete stappen in de richting van een nieuwe en moderne gevangenis. Mede op basis van deze ontwikkelingen

waarbij intensief wordt samengewerkt tussen Nederland en Sint Maarten en waarvoor financiële middelen zijn gereserveerd dan wel ter beschikking zijn gesteld voor de bouw van een nieuwe gevangenis heeft de Raad destijds besloten (nog) geen gebruik te maken van zijn bevoegdheid tot het doen van een mededeling in de zin van artikel 32 Rijkswet. De Raad monitort sindsdien de ontwikkelingen intensief en periodiek. De prognose is dat deze bouw voltooid zal zijn in 2028.

Sense of urgency

Hoewel de voornoemde samenwerking cruciaal is en er concrete stappen zijn gezet, bieden deze géén oplossing voor de huidige veiligheidssituatie. De Raad wijst er op dat in de tussentijd en in aanloop naar de nieuwe gevangenis de veiligheid en rechten van personeel, gedetineerden en bezoekers gegarandeerd moeten worden. Het is daarom onverantwoord om te wachten op de voltooiing van de bouw en inrichting van een nieuwe gevangenis. De Raad constateert dat naar aanleiding van de gebeurtenis op 14 mei 2025 (zie foto's bijlage 2) niet alleen de condities (tijdelijk) zijn verslechterd, maar nogmaals de kwetsbaarheid van de gevangenis en het gehele systeem eromheen is blootgelegd. Dit gegeven vereist een gezamenlijke sense of urgency, zowel op lokaal niveau als in Koninkrijksverband.

Perspectief

De benoemde risico's van de onveiligheid binnen de gevangenis zijn mede van invloed op de samenleving als geheel. De serieuze problematiek en in het verlengde daarvan de aanpak voor een veilige gevangenis en in het verlengde daarvan een veilige samenleving moeten vanuit een bredere perspectief gezien en aangepakt worden. In de Raad zijn laatste Staat van de rechtshandhaving 2024 – gepubliceerd in mei 2025 – staan de lokale omstandigheden, problematiek en de gevolgen daarvan voor zowel de rechtshandhaving, de gehele keten als de gehele samenleving centraal. In deze Staat pleit de Raad ook voor een integrale ketenbenadering, die verder gaat dan alleen de justitiële rechtshandavingsketen. Er is daarin een noodzaak voor (strategische) samenwerking vanuit een goed functionerende integrale (ministerie overstijgende en/of land overstijgende) ketenbenadering toepasbaar op verschillende onderwerpen. Een oplossing moet volgens de Raad gevonden worden in samenwerking op alle niveaus en over alle bandbreedtes. De Raad wees erop dat de tijd daar rijp is voor een toekomst bestendige lange termijnvisie gesteund door daadwerkelijke gezamenlijke actie(s). Onder meer samenwerking in het land en de voortzetting van de onmisbare justitiële samenwerking tussen de landen zijn hiervoor belangrijke randvoorwaarden. Het voorgaande is bij uitstek ook van toepassing op het gevangeniswezen.

Huidige situatie is onhoudbaar en onaanvaardbaar

Door een cumulatie van de in deze brief genoemde factoren is een onhoudbare en onaanvaardbare situatie ontstaan. De Raad ziet daaraan ten grondslag liggen een jarenlang uitblijven van maatregelen in uiterst kwetsbare en risicovolle omstandigheden.

In het licht van het voorgaande en binnen de wettelijke en bestuurlijke systematiek van het Koninkrijk, luidt de Raad met deze mededeling ex artikel 32 van de Rijkswet van de Raad voor de rechtshandhaving de noodklok. Daarbij spreekt de Raad de hoop en de verwachting uit dat de landen in deze gezamenlijk aan hun bestuurlijke verantwoordelijkheden zullen voldoen.

Hoogachtend,

Mr. M.R. Clarinda

Raadslid voor Sint Maarten / Voorzitter van de Raad

Mr. M.I. Koelewijn

Raadslid voor Caribisch Nederland

Mr. E.R.A. Morillo

Raadslid voor Curaçao

Bijlagen:

- 1: Rapporten Raad over het detentiewezen
- 2: Foto's brand 14 mei Point Blanche Gevangenis en update 3 juni

CC: - Minister van Justitie Sint Maarten;
- Staten van Sint Maarten

Bijlage 1: Rapporten Raad over het detentiewezen

(Vervolg)onderzoeken 2013 - 2025

[2025 — vervolgonderzoek 'justitiële jeugdinrichting Sint Maarten: het Miss Lalie Center'](#)

[2025 — Vreemdelingenbewaring in Sint Maarten. Inspectieonderzoek naar de bejegening van inbewaringgestelde vreemdelingen in Sint Maarten.](#)

[2022 — Evaluatie onderlinge regelingen detentie. Inspectieonderzoek naar de werking van de vier onderlinge detentieregelingen.](#)

[2021 — Algehele review aanbevelingen Deelonderzoek 1: Preventie jeugdcriminaliteit; Jeugdrehabilitatiecentrum; Jeugdreclassering; Volwassenreclassering.](#)

[2019 — De Point Blanche gevangenis en Huis van Bewaring, het Miss Lalie Center, de politiecellen in Philipsburg en het Grenshospitium in Simpson Bay.](#)

[2018 — Penitentiare inrichting Sint Maarten: vervolgonderzoek naar de rechtspositie en personeel & organisatie.](#)

[2018 — Penitentiare inrichting Sint Maarten: vervolgonderzoek naar de interne veiligheid en maatschappijbeveiliging.](#)

[2017 — Penitentiare inrichting Sint Maarten: een onderzoek naar de omgang met gedetineerden en maatschappelijke reïntegratie.](#)

[2016 — Penitentiare inrichting Sint Maarten: Een onderzoek naar de interne veiligheid en maatschappijbeveiliging.](#)

[2016 — Justitiële jeugdinrichting Sint Maarten: nulmeting bij het Miss Lalie Center.](#)

[2016 — Penitentiare inrichting Sint Maarten: rechtspositie van gedetineerden en personeel & organisatie.](#)

[2015 — De behandeling van personen met een verslavingsprobleem of gedragsstoornis in de strafrechtsketen in Sint Maarten.](#)

[2013 — Beveiliging van en veiligheid in de detentie inrichtingen Sint Maarten.](#)

[2013 — Detentiecapaciteit in Sint Maarten.](#)

Staat van de rechtshandhaving 2014 – 2024

[2024 — Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2023 — Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2022 — Staat van de rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2021 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2020 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2019 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2018 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2017 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2016 — Staat van de Rechtshandhaving in Sint Maarten](#)

[2015 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

[2014 — Staat van de Rechtshandhaving Sint Maarten](#)

Bijlage 2: Foto's brand 14 mei Point Blanche Gevangenis en update 3 juni

